

Abstrakt (CZ)

Výzkum endotelové dysfunkce a mikrocirkulace se stal v poslední době středem zájmu, neboť endotelová dysfunkce je prvním stadiem cévního poškození a ukazatelem rizika následného kardiovaskulárního onemocnění. Cílem předkládané práce je proto posouzení funkce endotelu a mikrovaskulární reaktivity u pacientů s některými metabolickými a hormonálními poruchami.

Práce shrnuje čtyři studie s různými soubory subjektů: pacienty s Cushingovým syndromem, pacienty s diabetem 2. typu a dva soubory pacientů s diabetem 1. typu. U prvně jmenované skupiny byl zkoumán vliv hyperkortizolizmu a přidružených onemocnění na mikrovaskulární reaktivitu a dále byly posuzovány změny v mikrocirkulaci po úspěšné operaci. U pacientů s diabetem 2. typu byly hodnoceny změny mikrovaskulární reaktivity a funkce endotelu po standardní snídani. Pacienti s diabetem 1. typu podstoupili hyperinzulinemický izoglykemický a hyperglykemický clamp, během něhož byla sledována mikrovaskulární reaktivita, a u druhé skupiny pacientů s diabetem 1. typu byla zkoumána glykemická variabilita a její souvislost s mikrocirkulací a se způsobem vedení inzulínoterapie.

Získané výsledky naznačují, že mikrovaskulární reaktivita a funkce endotelu je vedle dalších faktorů významně ovlivněna inzulinémií a inzulinovou rezistencí. U pacientů s Cushingovým syndromem byla mikrovaskulární reaktivita nejvíce snížena při současné přítomnosti diabetu a arteriální hypertenze. Pacienti s diabetem 2. typu měli proti osobám bez diabetu nižší hodnoty mikrovaskulární reaktivity nalačno a došlo u nich k dalšímu poklesu mikrovaskulární reaktivity postprandiálně. V obou studiích s pacienty s diabetem 1. typu byla mikrocirkulace významně ovlivněna inzulinem. Neprokázáli jsme však u nich negativní vliv rychle navozené hyperglykémie na mikrovaskulární reaktivitu při clampu ani jsme nenalezli vztah mezi parametry mikrovaskulární reaktivity a glykemickou variabilitou.

Klíčová slova: mikrovaskulární reaktivita, mikrocirkulace, endotelová dysfunkce, laser-Doppler, diabetes mellitus 1. typu, diabetes mellitus 2. typu, Cushingův syndrom.